

میزگرد

نظام انتخاباتی آمریکا و انتخاب ریاست جمهوری ۲۰۰۸

با توجه به پیش رو بودن انتخابات ریاست جمهوری آمریکا فصلنامه مطالعات منطقه ای میزگردی با عنوان نظام انتخاباتی آمریکا و انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۰۸ در محل مرکز برگزار کرد. در این میزگرد استادان و کارشناسان: آقای دکتر بولنت ارس از دانشگاه ایشیک ترکیه، آقای دکتر داود باوند استاد دانشگاه از ایران، آقای دکتر یورگن الکلیت از دانشگاه اکهرست دانمارک، آقای دکتر دهشیار از پژوهشگران مرکز و آقای دکتر عمر چاها از دانشگاه فاتح ترکیه حضور داشتند. در پایان نیز نقد و گفت‌گویی از سوی آقای دکتر محمد کاظم سجادیپور از دانشکده روابط بین الملل وزارت خارجه، آقای دکتر محمت کایتاز از دانشگاه ایشیک ترکیه و خانم آرزو یورکان از موسسه مطالعات راهبردی ترکیه-آسیا انجام و به پرسشها و پاسخها پرداخته شد. مشروح میزگرد به قرار زیر است:

دکتر ذاکریان: علت بررسی انتخابات آمریکا در وهله نخست این است که آمریکا یک قدرت بزرگ می باشد. بنابراین، تحولات آن سایر کشورها و از جمله کشورهای خاورمیانه را تحت تأثیر قرار می دهد. دلیل دوم این است که نظام انتخاباتی آمریکا پیچیده است. بنابراین، درک آن مهم است. همواره سه عامل انتخابات آمریکا را تحت تأثیر قرار داده است.

۱. مسایل اقتصادی و رفاه مردم آمریکا؛

◆ اسرائیل شناسی - آمریکا شناسی

۲. سیاست خارجی که زمانی اهمیت پیدا می کند که بحران یا مسئله ای در سیاست خارجی وجود داشته باشد؛

۳. مسایل ارزشی و اخلاقی.

انتخابات سال ۱۹۶۸ حول سیاست خارجی بود چون جنگ ویتنام در جریان بود. انتخاب ریگان بیشتر به خاطر مشکلات اقتصادی و انتخاب نیکسون یک انتخاب ارزشی بود. در حال حاضر در میان دموکراتها هیلاری کلینتون و اواما را داریم. به خاطر چهره فمینیستی، هیلاری توانسته آرای برخی را جلب کند. اواما نیز احساسات مردم را تحریک می کند. سران حزب دموکرات احساس می کنند هیلاری می تواند گزینه خوبی باشد. در میان جمهوری خواهان دو چهره اصلی داریم. حزب جمهوریخواه، مک کین را که سناتور آریزوناست دوست ندارد. چون او در دهه گذشته و علیه جریانهای اصلی رأی داده است. اما از آنجایی که حزب می داند این انتخابات حساس است، بنابراین، بالاچار او را پذیرفته است. او یک کاپیتان نیروی دریایی و یک فرد با تجربه است. احتمال اینکه مک کین بالا بیاید زیاد است. روزنامه ها می گویند هیلاری می برد اما باید منتظر بود و دید. انتخابات جالبی در آمریکا در پیش است. هیلاری شخصیت و خصایص ویژه ای دارد. از زمانی که در سال ۱۹۷۱ از دانشگاه بیل فارغ التحصیل شد در کاخ سفید بوده است. او مثل یک فمینیست رفتار می کند. اما به شدت محاسبه گراست. هیلاری به بیل کلینتون برای رفتن به کاخ سفید احتیاج دارد. مردم آمریکا در نهایت فردی را ترجیح می دهند که قابل اعتماد باشد.

دکتر الکلیت: حوزه مطالعات من انتخابات است. بنابراین، در مورد سیستم انتخاباتی آمریکا بحث می کنم. مسایل اقتصادی، اخلاقی و سیاست خارجی در انتخابات نوامبر مهم خواهد بود، اما سیستم انتخاباتی آمریکا بسیار پیچیده تر است. علاوه بر مسایل اقتصادی سایر مسایل داخلی نیز در انتخابات اولیه مهم اند. در نوامبر نه تنها انتخابات ریاست جمهوری را داریم بلکه یک سوم اعضای سنا نیز انتخاب خواهند شد. بسیاری از رأی دهندگان آمریکا نشان داده اند الزاماً از خطوط حزبی تبعیت نمی کنند. بنابراین ممکن است آنها به حزب دیگر رأی دهند. به همین خاطر شرایط پیچیده تر است. چرا آمریکایی ها چنین سیستم پیچیده ای

◆ اسرائیل شناسی - آمریکا شناسی

دارند؟ به این خاطر که در سالهای اولیه تأسیس آن ایالتها می خواستند استقلال عمل خود را حفظ کنند. در ایالتهای مختلف قوانین انتخاباتی مختلف داریم. عامل دیگر نحوه تفکر رأی دهندگان آمریکا و نحوه حضور آنها در عرصه سیاست است. بخشی از مردم علاقه ای به سیاست ندارند، در حالی که عده ای دیگر علاقه مند به مشارکت سیاسی هستند. روابط آمریکا و اروپا هم تحت تأثیر انتخابات نوامبر خواهد بود. البته اروپایی ها رویکردهای مختلف دارند.

۳

دکتر باوند: ویلسون می گوید در انتخابات آمریکا مردان بزرگ کاندید نمی شوند؛ زیرا اگر نتوانند قانون را خوب طراحی کنند خطر آنها بیشتر است. انتخابات بعدی اهمیت نمادین دارد. در آمریکا همه شهروندان در برابر قانون برابرند، اما در عمل این گونه نیست و تبعیضهای مختلفی وجود دارد. بین کاتولیک ها و پروتستان ها، بین سفیدپوستان و سیاه پوستان. کاتولیک ها هرگز انتظار نداشتند رییس جمهور شوند، کندی نخستین رییس جمهور آمریکاست که تابوی رییس جمهور شدن کاتولیک ها را شکست داد. عامل دوم یهودی بودن نامزدهاست مثل لیبرمن. اگر هیلاری انتخاب شود نخستین زن در تاریخ آمریکاست که رییس جمهور می شود. باراک اوباما سیاهپوست است. اگر کلینتون انتخاب شود یک پیروزی برای جامعه آمریکاست. بنابراین، انتخابات دو معنای نمادین دارد. مسئله دیگر این است که انتخابات آمریکا نه در داخل آن بلکه در بیرون از آن نیز اهمیت دارد. در حال حاضر، آمریکایی ها در عراق و افغانستان مشکل دارند. اگر شرایط کنونی ادامه پیدا کند، ضربه ای به حزب جمهوری خواهد بود. بنابراین، می توان حدس زد که حزب دموکرات برنده انتخابات می شود. معتقدم بخشهایی از جامعه آمریکا هنوز به آن حد نرسیده اند که اوباما را به عنوان رییس جمهور برگزینند. از نظر افکار عمومی، حزب دموکرات حمایت بیشتری را جلب کرده است.

دکتر بولنت ارس: بحث من در مورد چشم انداز سیاست بین الملل پس از انتخابات نوامبر آمریکاست. در روابط بین الملل می گوئیم سلسله مراتبی بین دولتها وجود دارد و دولت

◆ اسرائیل شناسی - آمریکا شناسی

قویتر تأثیر بیشتری بر تحولات نظام بین‌المللی دارد. در دوران پس از جنگ سرد هنوز تعریف مشخصی از نظم نداریم، من دوره پس از جنگ سرد را صلح سرد می‌نامم. جنگ اول خلیج فارس و بحران کوزوو نمادهای این صلح سرد می‌باشند. مسایل در دوران پس از جنگ سرد حل نشده بلکه به حالت تعلیق درآمده‌اند. حادثه ۱۱ سپتامبر نشان داد شرایط تعلیق نمی‌تواند ادامه پیدا کند. در دوران پس از ۱۱ سپتامبر شاهد ظهور نوعی سیستم دوقطبی هستیم. در منطقه صلح که توسط آمریکا رهبری می‌شود و آمریکا دیگران را به همکاری با خود تشویق می‌کند و متحدینی جلب می‌کند. در منطقه جنگ شرایط متفاوت است. در اینجا شبکه‌های تروریستی و دولتهای حامی آنها را داریم. آمریکا بر کشورهای واقع در منطقه جنگ فشار می‌آورد. بعضی کشورها از جمله روسیه به این نوع تقسیم‌بندی اعتراض کردند. از جمله پوتین در کنفرانس مونیخ خواهان نظام چندقطبی شد. برخی‌ها در ایران از جنگ سرد جدید میان روسیه، چین و آمریکا سخن می‌گویند اما من چنین باوری ندارم. تأثیر انتخابات آمریکا بر این سیستم چیست؟ خوش بینانه است اگر تصور کنیم این سیستم به راحتی تغییر می‌کند. دوران صلح سرد به آمریکا امکان داد هژمونی نظامی خود را تقویت کند. عراق و افغانستان برای سلطه بر اوراسیا بسیار اهمیت دارند. ریشه‌های یک جانبه‌گرایی آمریکا قوی است و بعید است انتخابات بعدی آن را تغییر دهد. نقش آمریکا به احتمال زیاد تغییر نخواهد کرد و انتخابات اخیر آزمونی است برای تداوم فرمول بندی جدید نظام بین‌المللی.

دکتر عمر چاها: دوتوکویل در مورد تأثیر گروههای مذهبی بر انتخابات آمریکا بحث کرده است. بعد از وی گفته شد ارزشهای آمریکا دو منبع اصلی دارند، مذهب و سکولاریسم. قانون اساسی آمریکا تلفیقی است از ایمان به خدا و آزادی. تا دهه ۱۹۵۰ ترکیب مذهب و آزادی مشکلی نداشت، اما از آن زمان به بعد گروههای مذهبی فعال شدند و به تدریج آمریکا یک ملتی تحت هدایت خداوند تعریف شد. بعد از دهه ۱۹۸۰ فاصله میان مذهبی‌ها و سکولارها بیشتر شده است و این امر بر شرایط داخلی هم تأثیرگذار بوده است. از این زمان به بعد شاهد حضور مذهبی در عرصه عمومی جامعه هستیم. بعد از دهه ۱۹۵۰ رابطه مستقیمی میان انتخابات و مذهب به وجود آمده است. کاتولیک‌ها عمدتاً به دموکراتها رأی می‌دهند.

◆ اسرائیل شناسی - آمریکا شناسی

بین یهودیان راستگرا و مسیحیان انجیلی نوعی ائتلاف وجود دارد. آنها برای آمریکا یک مأموریت مسیحی قایلند. در انتخابات ۲۰۰۴ گروههای مذهبی اخیر فعال بودند. بسیاری از گروههای محافظه کار معتقدند آمریکا از قانون اساسی خود منحرف شده است و گروههای مذهبی قانون اساسی را تهدید می کنند. حتی اگر یک زن رییس جمهور شود چیزی تغییر نخواهد کرد.

خانم یورکان: من در مورد رابطه جمهوری خواهان و انرژی حرف می زنم. سیاست انرژی جمهوری خواهان و دموکراتها یکسان است. زیرا نیاز به انرژی مدام در حال افزایش است. فعالیت شرکتهای نفتی در انتخابات جالب توجه است. کاخ سفید یک موجودیت نفتی است. شرکتهای نفتی هم از دموکراتها و هم از جمهوری خواهان حمایت می کنند. منافع شرکتهای نفتی بر سیاست خارجی آمریکا هم تأثیر دارد. از ۱۹۹۰ به بعد شرکتهای صنایع نفتی از جمهوری خواهان حمایت کرده اند.

دکتر کاپتانز: مسئله دیگر در انتخابات آمریکا مسایل مالی و اقتصادی است. کلینتون وقتی آمد انتظارات اقتصادی زیاد بود و مردم تمایل به رفاه داشتند. در سال ۱۹۹۲ مردم امیدوار بودند دموکراتها انتخابات را ببرند تا وضع اقتصادی بهتر شود. در عصر جهانی شدن دیپلماسی اقتصادی آمریکا را کشورهایی مثل چین تهدید می کنند. این امر چه تأثیری بر نظام بین المللی دارد؟

دکتر سجاد پور: A,B,C انتخابات آمریکا چیست؟ این انتخابات در مرحله نخست حیرت آور است. یک سیاه پوست و یک زن نامزد شده اند. در آمریکا در ۳۰ سال پیش کسی تصور نمی کرد چنین انتخابات رنگارنگی به وجود آید. موازنه دومین عامل است. مردم آمریکا احساس می کنند وضعیت اقتصادی خوب نیست. بنابراین، مردم تلاش می کنند به نوعی موازنه دست پیدا کنند. سومین عامل عبارت است از بحران در سیاست خارجی آمریکا. جورج بوش پدر به خاطر مسایل اقتصادی انتخابات را به کلینتون باخت. اما امروز مسئله سیاست

◆ اسرائیل شناسی - آمریکا شناسی

خارجی آمریکا یکی از مهمترین مسایل برای جامعه آمریکا است. این اجماع نظر وجود دارد که سیاست خارجی آمریکا با بحران مواجه است. هم جمهوری خواهان و هم دموکراتها احساس مشترکی در مورد وجود بحران دارند. بنابراین، احساس می شود سیاست خارجی آمریکا نیاز به تعدیل دارد. در این بحران نوعی بحران چشم انداز در سیاست خارجی آمریکا وجود دارد. یکی از ابعاد این بحران رابطه آمریکا با ایران است. بعد از بحران اشغال سفارت آمریکا، ایران در کانون سیاست خارجی آمریکا بوده است. اما تاکنون هیچ راه حل جامعی در مقابل ایران پیشنهاد نشده است. آنها اجماع نظر دارند که ایران تهدیدی برای ثبات و امنیت بین المللی و منطقه ای است، اما راه حلی برای مقابله با این موضوع ندارند. سیاست خارجی آمریکا با نوعی بحران شناخت در مورد ایران مواجه است. اگر جوزف بایدن رییس جمهور می شد به دلیل شناخت خوب می توانست راه حل ارائه دهد. مسئله دوم برای نامزدها پاکستان است. این کشور در حال تبدیل شدن به یک اولویت در سیاست خارجی آمریکاست. در مورد خاورمیانه بعید است که سیاست خارجی آمریکا فرق کند. چون در خاورمیانه با بحرانهای ساختاری مواجه هستیم. بنابراین، A,B,C انتخابات عبارتند از Astonishment، Balancing و Crisis in Foreign Policy. از این رو تأکید بر نقش مشاوران در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا بیشتر خواهد بود.

پرسشها:

۱. پرسش من از دکتر سجادیپور در مورد چشم انداز سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه در دوران رییس جمهور جدید، به ویژه در مورد ایران و برنامه هسته ای آن است. روابط آینده آمریکا - ایران در مسئله هسته ای چگونه خواهد بود؟

دکتر سجادیپور: در آمریکا موانع ساختاری در مقابل تغییر سیاست خارجی آن در خاورمیانه و نیز در مورد ایران وجود دارد. در مورد اینکه ایران تهدید است هر دو حزب اجماع نظر دارند. نکته دوم این است که نامزدها در مورد سیاست خارجی تجربه و دانش یکسانی ندارند. مک کین خیلی خوب وارد است، اوباما چندان تجربه ای ندارد و کلینتون تجارب کافی

◆ اسرائیل شناسی - آمریکا شناسی

در این مورد دارد. بیل کلینتون هم به صورت جدی وارد صحنه شده و از هیلاری حمایت می کند. بیل کلینتون به مسایل خاورمیانه علاقه مند بود، اما جورج بوش علاقه ای به منطقه نداشت. بنابراین، موضع آمریکا در برابر ایران بستگی به این دارد که چه کسی پیروز می شود. اگر دموکراتها بخواهند بسته تشویقی به ایران بدهند آیا این بسته فراتر از چیزی خواهد بود که اروپایی ها داده اند؟ اگر مک کین پیروز شود تعامل با ایران را افزایش خواهد داد.

پرسش: تأثیر انتخابات ۲۰۰۸ بر مسئله هسته ای ایران چیست؟

۷

دکتر دهشیار: در مورد ایران نوعی اجماع نظر در داخل آمریکا وجود دارد. مسئله هسته ای هم استثنا نیست. تاکنون مسئله ایران نتیجه انتخابات را تحت تأثیر قرار نداده است. باید تا آوریل صبر کنیم و ببینیم چه نامزدهایی بالا می آیند. بعد از آن می توان موضع آمریکا را در برابر ایران توضیح دهد.

دکتر کیتاز: در حزب جمهوری خواه قدرت مسیحی ها در حال افزایش است.

پرسش: این انتخابات اخبار خوب و بدی برای ایران و منطقه دارد. خبر خوب این است که بحثهای انتخاباتی حول حفظ وضع موجود است و نه تغییر آن. اما خبر بد که مهمتر است این است که قدرت آمریکا در حال افول است و این می تواند منجر به اتخاذ مواضع تندتر علیه ایران شود.

دکتر ارس: مطمئن نیستم قدرت آمریکا در حال افول است. قدرت آمریکا دو ستون دارد: دلار و برتری نظامی و هر دو ستون به رغم آن که تضعیف شده اند ولی هنوز برقرار می باشند.

◆ اسرائیل شناسی - آمریکا شناسی

دکتر دهشیار: بعد از دوران جنگ سرد بحث از قدرت گرامشینی است. یعنی قدرت فرهنگی. چه کسی ارزشهای مسلط را در دنیا دارد. درست است که قدرت اقتصادی در آمریکا در حال افول است. اما نکته این است که قدرت آمریکا در حال افول نیست بلکه قدرت کشورهای دیگر در حال افزایش است.

دکتر الکلیت: من معتقدم بیشتر مردم آمریکا اولویت را به مسایل داخلی و نه مسایل سیاست خارجی می دهند. برای آنها مهم این است که چه کسی می تواند تورم را مهار کند. دموکراتها بیشتر به مسایل اجتماعی و تجربه نامزدها توجه دارند. معتقدم در انتخابات نوامبر مسایل سیاست خارجی در انتخابات تأثیر چندانی نخواهد داشت.

دکتر سجاد پور: در بحث افول قدرت آمریکا دو نگاه وجود دارد: ایدئولوژیکی و تاریخی-مقایسه ای. برخی ایدئولوژیستها مثل راست مسیحی اعتقاد دارند آمریکا یک قدرت بر حق است. اما چپ های ایدئولوژیست، قدرت آمریکا را در حال افول می دانند. اما از بعد تاریخی-مقایسه ای تحلیلهای خوبی وجود دارد که نشان می دهد قدرت آمریکا در مقایسه با گذشته در حالت کلی در حال افزایش نیست، هر چند آمریکا یک قدرت برتری نظامی است. قدرت نظامی همه چیز نیست. برخی معتقدند آمریکا از نداشتن قدرت نرم رنج می برد. اما برای قضاوت در این مورد هنوز زود است.

دکتر دهشیار: آمریکایی ها علاقه چندانی به سیاست خارجی ندارند، اما بعد از سقوط شوروی اجماع نظری در آمریکا در میان نخبگان در مورد اهمیت سیاست خارجی وجود دارد.